

อนาคตที่ต้องเผชิญกับ “Extreme Weather” สภาพภูมิอากาศสุดขั้ว

นางสาวกฤตยานันท์ พลเขตต์
นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภค

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เรามักได้ยินผู้คนทั่วโลกกล่าวถึงสภาพอากาศของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างกว้างขวาง สำหรับคนไทยหลายคนอาจจะคิดว่า..

“การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศที่รุนแรงขึ้น มักเกิดขึ้นที่ทั่วโลก คงไม่เป็นอะไรหรอก”

“อุณหภูมิทั่วโลกเพิ่มขึ้น แค่ 1 - 2 องศาเซลเซียสเอง คงไม่น่าเป็นอะไรนะ บ้านเราก็ก็น้ำร้อนและไม่แล้งมากเหมือนกับประเทศในแถบแอฟริกา”

“น้ำแข็งขั้วโลกละลาย ก็เห็นเกิดขึ้นบ่อยครั้งนะ แต่ยังอยู่ไกลประเทศไทยมาก คงไม่มีอะไรน่ากังวล”

ที่มา : <https://www.blockdit.com/posts/61360fac8c39b90c5a17e14d>

แต่ในปัจจุบันเราได้พบกับเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather) อยู่ตรงหน้าแล้ว ซึ่งสภาพอากาศที่ว่านี้ คือ สภาพอากาศที่ไม่ปกติ คาดไม่ถึง รุนแรง น่ากลัวและเป็นอันตราย และมักเกิดขึ้นบ่อยครั้งในหลายภูมิภาคทั่วโลกและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น เป็นวันหรือสัปดาห์ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เราต่างพบกับความแปรปรวนของโลกในรูปแบบที่รุนแรงมากขึ้น อาทิ ฝนตกรุนแรง พายุเฮอริเคน พายุทอร์นาโด พายุหมุนเขตร้อน น้ำท่วมฉับพลัน หรือ ไฟป่ารุนแรง ไปจนถึงคลื่นความร้อนและภัยแล้งที่หนักที่สุดเป็นประวัติการณ์ ปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นภัยคุกคามที่สำคัญและเป็นอุทกภัยทำให้มีผู้คนเสียชีวิต ก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงการเกษตรกรรมรวมทั้งระบบนิเวศทางธรรมชาติ

นักวิทยาศาสตร์หลายคนทั่วโลก กล่าวว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั่วโลกขณะนี้เพิ่มสูงขึ้นกว่าระดับก่อนยุคอุตสาหกรรมหรือช่วงกลางของศตวรรษที่ 18 ประมาณ 1.2 องศาเซลเซียส โดยในช่วง 10-20 ปีที่ผ่านมา ชาวโลกประสบกับเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วบ่อยขึ้นมีความรุนแรงมากขึ้น ไม่เป็นปกติและมักคาดการณ์ได้ยาก สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือ สภาพภูมิอากาศจะเปลี่ยนแปลงไปสุดขีดจนไม่สามารถกลับไปเหมือนเดิมได้อีก ทำให้หลายแห่งทั่วโลกกำลังเผชิญกับสภาวะ “หนาวสุดขั้ว-ร้อนสุดขีด” คือ สภาวะอากาศที่ร้อนจัดและหนาวจัดอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและไม่ทันตั้งตัวซึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงได้คือการเตือนภัยของมนุษยชาติ สถานการณ์เช่นนี้อาจทำให้เราทุกคนต้องตระหนักว่า ภัยธรรมชาติมีผลกับชีวิตของเราอย่างไร ทั้งในมิติการสูญเสียทั้งชีวิต เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว สุขภาพจิตของสังคม และการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

หากมองถึงสถานการณ์ความแปรปรวนของสภาพอากาศที่เราเผชิญอยู่ในปัจจุบัน สิ่งที่เราที่มนุษย์ควรคำนึงถึง คือ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นประเด็นที่คนทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญมากขึ้น กล่าวตามตรงว่า มนุษย์ไม่สามารถทำให้อุณหภูมิโลกที่กำลังเดือดลดลงได้ในระยะเวลาอันสั้น และไม่สามารถหาทางที่จะหยุดยั้งภาวะเรือนกระจกที่ผิดปกติอันเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนได้ เรายังคงต้องพึ่งพาพลังงานจากน้ำมันและถ่านหิน (fossil fuel) และปล่อยก๊าซเรือนกระจกขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศอย่างต่อเนื่องก๊าซเรือนกระจกที่สะสมเพิ่มมากขึ้นในชั้นบรรยากาศคือ

สาเหตุของอุณหภูมิโลกที่สูงขึ้น และภาวะโลกร้อนนี้เองที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต แต่ถ้าเริ่มเปลี่ยนแปลงจากตัวเราเอง ไปสู่คนรอบข้าง ชุมชน และสังคมทั่วประเทศ จะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวาง ซึ่งเราสามารถช่วยโลกเราได้ไม่ยากด้วยการเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตเพียงเล็กน้อย เช่น

- ◆ สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด ด้วยการใช้พลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานลม
- ◆ ลดการบริโภคเนื้อสัตว์ให้น้อยลง และซื้ออาหารที่มีบรรจุภัณฑ์น้อย ก็สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้อย่างมาก
- ◆ ประหยัดการใช้น้ำ สามารถช่วยลดพลังงานในการผลิตน้ำและบำบัดน้ำเสียได้อย่างมาก
- ◆ เลือกรถที่ประหยัดน้ำมัน หรือ เลือกใช้รถยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าในการขับเคลื่อน หรือ การใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ทั้งหมดนี้เป็นทางเลือกที่ช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เข้าสู่ชั้นบรรยากาศได้
- ◆ ใช้ซ้ำ ลดการซื้อของใหม่ เพราะต้นทุนอย่างหนึ่งจากการผลิตคือ คาร์บอนฟุตพริ้นต์ของสินค้า ซึ่งแสดงถึงพลังงานที่ใช้ในการผลิตวัสดุการผลิตสินค้าและการขนส่ง

◆ รีไซเคิล สามารถช่วยลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้จริง นั่นเป็นเพราะวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ มักใช้พลังงานน้อยกว่า และทำให้เกิดมลพิษน้อยกว่าการใช้วัตถุดิบใหม่

◆ ฉลากประหยัดพลังงาน การมองหาฉลากประหยัดพลังงานเมื่อต้องซื้อสินค้าในหมวดหมู่ที่สามารถช่วยประหยัดพลังงานได้ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

◆ ปลุกต้นไม้ การปลูกต้นไม้เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อช่วยดูดซับคาร์บอนออกจากอากาศ และช่วยรักษาสภาพอากาศให้คงที่ ต้นไม้จึงช่วยลดโลกร้อนได้

◆ ทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ เศษอาหาร จากข้อมูลของ EPA มลพิษมีเทนประมาณ 18 เปอร์เซ็นต์มาจากเศษอาหารที่ฝังกลบ แต่หากนำเศษอาหารและของเหลือที่เป็นขยะอินทรีย์เหล่านั้นมาทำเป็นปุ๋ยหมัก จะช่วยลดการปล่อยก๊าซและช่วยปกป้องดินได้

ท้ายที่สุดแน่นอนว่า หากวันนี้เราไม่เริ่มลงมือแก้ไขปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อช่วยโลก ในการลดก๊าซเรือนกระจกและปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นต้นเหตุของการทำให้โลกร้อน นั่นหมายความว่าสภาพภูมิอากาศสุดขั้วจะยังคงกับเราในรูปแบบที่มีความทำลายและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

ที่มา : <https://url.in.th/zTkLx>

เอกสารอ้างอิง

1. Thai PBS policy watch จับตาคอนาคตประเทศไทย.(29 พ.ค. 2567) ไทยเสียงเผชิญ “ภัยแล้งสลับน้ำท่วม” รุนแรง จุดเศรษฐกิจประเทศ. สืบค้นจาก: <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/environment-36> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2567
2. มาร์ก พอยน์ทิง และ เอสมี สตอลลาร์ด, บีบีซีนิวส์ แผนกข่าวภูมิอากาศและวิทยาศาสตร์. (28 เม.ย. 2567). “น้ำท่วมรุนแรง คลื่นความร้อนสูง แล้งยาวนาน ไฟป่าพุ่ง” สภาพอากาศสุดขั้วที่โลกกำลังเผชิญ. สืบค้นจาก: <https://www.bbc.com/thai/articles/c3g9j6dy6keo> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2567
3. กรุงเทพธุรกิจ. (9 เม.ย. 2024). ย้อนรอย ‘สภาพอากาศสุดขั้ว’ ในรอบ 52 ปี ที่ไทยต้องเผชิญ. สืบค้นจาก: <https://www.bangkokbiznews.com/environment/1121502> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2567
4. Chatuchinda, S. (6 ก.พ. 2562). โลกร้อนก่อภัยพิบัติไปทั่วโลก. Greenpeace Thailand. สืบค้นจาก: <https://www.greenpeace.org/thailand/story/1739/extreme-weather-event-around-the-world/> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2567
5. นิตยสาร เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย. (17 ส.ค. 2564). ไทยพร้อมรับมือ ภาวะลมฟ้าอากาศสุดขั้วที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลกแล้วหรือไม่. สืบค้นจาก: <https://ngthai.com/environment/37635/thaiextremeweather> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2567